

en dat zij slechts een schijn van juistheid hebben kán tengevolge van de omstandigheid, dat er op het oogenblik een groot aantal romans verschijnen, die geen diepere reden van bestaan hebben dan dat zij voldoen aan de algemeene eischen der internationale amusementsindustrie, n.l. dat zij „prikken” en „verstrooien”. Van deze „romans” kan inderdaad gezegd worden, dat zij „een onbetamelijke luxe” zijn, want de arbeid aan hun totstandkoming verricht, staat in geen verhouding tot de werkelijke waarde van het verkregen eindproduct.

De goede roman echter is altijd de aan zijn totstandkoming besteede arbeid waard, omdat de lezer er door in een inniger en veelzijdiger contact met de menselijke levenswerkelijkheid wordt gebracht. Dat bewijst ook het zeker niet onverdienstelijke roman-debuut van Gerda Rijnders-Versloot. De wijze, waarop zij ons binnenleidt in het zieleleven van een mank meisje, verbreedt en verdiept ons inzicht in de menselijke levenswerkelijkheid, omdat erdoor een onbekend land voor ons wordt tot een wereld van leed en verlangen, waaraan wij vroeger onverschillig, spottend of grievend-meevarig zijn voorbijgegaan als menschen, die enkel maar „kijken” zonder liefde, zonder begrip en zonder waarachtig medegevoel.

Maar wie dit dikwijls schrijnend-eerlijke boek heeft gelezen, die zijn de oogen opengegaan voor een andere wijze van zien dan die welke tegenover de lichamelijk gebrekkigen helaas „gebruikelijk” moet worden genoemd.

ROEL HOUWINK

G. VAN NES-UILKENS, *Nieuwe Paden*. A'dam, Van Holkema & Warendorf, 1936.

De nieuwe roman van mevrouw Van Nes-Uilkens verschilt in niets van zijn voorganger. Niet alleen de hoofdfiguren zijn zichzelf gelijk gebleven, maar ook het thema heeft geen wijziging ondergaan, zoodat het hier beter zou zijn geweest van „oude paden” dan van „nieuwe” te spreken.

Wanneer wij van dit boek nog eens terugzien naar het debuut van deze schrijfster, bekruipt ons een triest gevoel. De verwachtingen, die „De jonge jaren van de Bergmannetjes” wekten, zijn zoo geheel en al niet in vervulling gegaan. Het sprankelende heeft plaats moeten maken voor het vlotte, het gevoelige voor het sentimenteele. Een boek als „Nieuwe Paden” kan men toch eigenlijk nog moeilijk tot de litteratuur rekenen; het is „lectuur” geworden, massa-voedsel der distributie in bibliotheken en leeskringen.

Deze „eerwaarde” is iemand, die ons grondig het land zou doen krijgen aan alle dominé's, maar gelukkig gaan er van dergelijke typen geen twaalf in een dozijn. En zoo hij „afgekeken” mocht zijn van de werkelijkheid, dan kan dit moeilijk met kennis van zaken zijn gebeurd. Het is wel erg soms met dit soort „eerwaarden”, maar zóó erg als mevrouw van Nes het ons voorstelt, is het toch niet. Een dominé, die zoo aanstellerig „goed” doet als deze, zou